

[Brorsen.]

Modstandskraft været for svag, og i mange Tilfælde er de kommet ud i ganske forkludrede Gældsforhold. At faa den urimelig høje Gæld bragt ned og Orden i Prioriteringen indeholdes i Ordet „Sanering“. Det maa ordnes saaledes, at de, der ikke kan klare deres Forpligtelser, kan henvende sig til et Udvalg, et Gældsudvalg, eller hvad man nu vil kalde det, der undersøger vedkommendes Forhold, undersøger, hvad de paagældende har kunnet præstere i Retning af at betale Skatter og Renter. I den Henseende er jeg enig i de Betragtninger, Socialdemokratiets Ordfører var inde paa, at man skal undersøge Forholdene meget nøje, idet det ikke er Meningen at give Laan til saadanne Folk, som har vist, at de aldeles ikke har Betingelser for at kunne drive deres Ejendom i Fremtiden. Men finder man saa efter en saadan Undersøgelse Manden kvalificeret, sammenkaldes Kreditorerne, og Udvalgets Opgave over for Kreditorerne maa da blive at faa Gælden bragt saa langt ned, at der er Sandsynlighed for, at vedkommende kan klare sine Forpligtelser i Fremtiden. Og der er det da vor Mening, at til Afløsning af den sidste og dyreste Prioritet skulde træde et Laan med Statsgaranti til billig Rente. Jeg kan maaske bedst illustrere det ved at nævne et Eksempel. En Ejendom har en Panteværdi af 40 000 Kr., og Ejeren har en Gældsforpligtelse, som gaar op til 52 000 Kr.; saa kan der være Tale om, hvis Manden ellers er duelig, kvalificeret, at lægge hans Prioritetsforhold om, saaledes at han faar et Statslaan paa 10 000 Kr., en Fjerdedel af Panteværdien, og hvis saa Gælden bliver bragt ned, saa han faar Prioriteter for de første 34 000 plus de 10 000 Kr., som han faar garanteret af Staten, altsaa 44 000 Kr. i Stedet for de 52 000 Kr. og den sidste Prioritet til en billig Rente, skulde der være Sandsynlighed for, at en saadan Mand kunde klare det ud i Tiden, der kommer. Saa er det vor Mening, at Renten af disse Laan, her er Tale om, skulde gøres konjunkturbestemt, foreløbig skulde der sværes 3 pCt. p. a. Der findes i Regeringens Forslag § 13 en Bestemmelse om, at Saneringslaanet skal have Plads inden for 110 pCt. af Panteværdien. Jeg tror nu ikke, at man saa kategorisk skal holde sig til de 110 pCt. Vi maa jo huske paa, naar vi tænker paa Panteværdien, at vi har Ejendomsskylden som Grundlag, og den er ikke helt paa-lidelig, i alt Fald endnu, og derfor tror jeg, man maa give de Udvalg, der faar med

disse Sager at gøre, Myndighed til at skønne mere frit, men stadig med det for Øje, at vedkommende kan klare sine Forpligtelser ud i Tiden, der kommer.

Det Beløb, der tænkes stillet til Raadighed, de 100 Millioner, afskrækker os i og for sig ikke. Vi mener oven i Købet, at der maaske kan blive Tale om et noget større Beløb, men vi tror ikke, det er nødvendigt, at man her under den ene eller den anden Form skaffer rede Penge til Veje. Naar Gældsforholdet er ordnet ved Udvalgets Mellemløst mellem Debitor og Kreditor, mener vi, det simpleste og bedste vilde være, at Kreditorerne faar udleveret 4 pCt. Statsobligationer, og saa kunde man forhandle, om der ikke i visse Tilfælde kunde gives 4½ pCt., naar Obligationerne bliver lagt i Depot og gaar ud af Markedet, og saa skulde Skyldneren udstede et Pantebrev til Staten paa dette Laanbeløb. Laanet skulde være afdragsfrit de første Aar. Som sagt skulde der i de første Par Aar sværes en Rente paa 3 pCt., og derefter skulde Renten gøres konjunkturbestemt i Henhold til Landbrugets Forrentningsevne.

Jeg vil gerne have Lov til — idet jeg over for Formanden vil sige, at jeg nok skal skynde mig og se at blive færdig inden ret længe — at gøre en Bemærkning om § 16 med Hensyn til Saneringslaan i Ejendomme med mere end 40 000 Kr. Jordværdi. Man har indsat den Bestemmelse i Lovforslaget, at vedkommende for at kunne faa et Saneringslaan eventuelt skulde stille en Del af sin Jord til Raadighed for Statens Jordlovsudvalg. Jeg tror, det maa blive Gældsudvalget, der skønner her. Det er jo et Spørgsmaal, hvorvidt der i det hele taget er Grund til, at vedkommende skal afstaa en Del af sin Jord, og det er et Spørgsmaal, hvorvidt man i det hele taget skal have et Tal staaende her som 40 000 eller 30 000 eller 50 000, eller hvad man nu vil, eller om man ikke skal slette Tallet og overlade til det paagældende Gældsudvalg i hvert enkelt Tilfælde at skønne over, hvorvidt der er Grund til at forlange, at vedkommende skal afstaa Jord, for at han i det hele taget kan faa et Saneringslaan. Det er en Enkelthed, som naturligvis kan drøftes i Udvalget. Vi mener ligeledes — det er ogsaa en Enkelthed, der kan drøftes — at man ikke absolut skal holde fast ved de 110 pCt. Ogsaa Folk, der har mindre end de 110 pCt. af Panteværdien i Gæld, skal, for saa vidt de er kommet i Vanskeligheder, have Lov til at faa deres Forhold undersøgt, og det skal ogsaa være